

Проектотезиси на Комунистическата партия на България за изход от кризата

От стр. 3

– Недостатъчно се оценява ролята на родители и семейството за формиране на личността. Необходимо е взаимно информиране на родители и учители и тяхна съвместна дейност, направлявана чрез регулярни групи и индивидуални родителско-учителски срещи.

Нехайството на всички медии към решаването на тези задачи на цялото общество трябва да предизвиква инициативност и законодателно направляване на поведението им.

– В диалектическо единство трябва да бъдат стабилността и установеността на това, което се учи, а от друга страна, да не се изостава от актуалните проблеми в живота и възникналите новости в различните области на знанието.

Да се преустанови порочната практика да се издават неконтролируем брой учебници по едни дисциплини с понякога принципно различни погледи към процесите и явленията, както и към обекти със строго определени измерения.

– Отношението на държавата към базата за обучение е под всякаква критика. Ремонт на нея се прави, когато има излишни средства и в зависимост от мащабите на селището. Колкото и да не е подходящо в такъв материал, ще дам един пример. Сравнете в един областен град сградите и обзавеждането на здравните каси и училищата.

Да се реши със закон въпросът за ремонта на сградите на средните и начални училища.

Тези въпроси не трябва да се решават кампанийно, а да стоят на вниманието ни постоянно и да се поставят за обсъждане по наша инициатива в Народното събрание, в общинските съвети, в кметствата, по време на изборните кампании, на наши партийни събрания.

Георги БОНЕВ

Да оздравим образованието

Реформатори-самозванци доведоха просветната ни система до колапс. Националните и традиции с възрожденски корен обявиха за архаични и ги стъпкаха. Наложиха и западни модели и образци, натрапиха и механизми от пазарната икономика, пригаждат я към поредната политическа конюнктура. С показно вдъхновение продължават да я „дезинфекцират“ от комунизъм – връх на усилията им за модернизиране. И я лишиха от педагогически идеал. Съвременният учебновъзпитателен процес каква личност формира? А незнаещият закъде се е запътил, вече е объркал пътя. Преустройството на българското образование е наложително.

– По един учебен предмет в средния и горния курс се пуцат няколко учебника. Не за разширяване на учениковите знания, а от интерес към печалбата. Поради слабия или никакъв контрол от страна на просветното министерство учебниците са с псевдоакадемичен, недостъпен за децата език. Нерядко си противоречат (според едни Аспарух е хан, според други – кан; покръстителят Борис I според едни е княз, според други – цар). Застъпват фалшиви тези или явни неистини. Андрейко от едноименния разказ на Елин Пелин бил дребен мошеник-хитряга, подкопаваш устоите на държавата, за разлика от съдия-изпълнителя във вълчи кожух, който е законен и съзнателен крепител на държавата. Вазовата баба Илиция помагала на Ботевия четник от християнско милосърдие, а не защото е „Една българка“, както сочи авторът в заглавието. Представят Смирненски със „Зимни вечери“ вместо с характерните за него революционни стихотворения. Разграничават поезията на Вапцаров от идеологията на поета...

– В училище учителят е водеща фигура. Днес той е потиснат от обидно малката заплата, унизен

от подозрението, че поради некадърност не си е намерил по-добро поприще, навикван от неудовлетворени амбициозни родители, заплашван с уволнение, задето дава частни уроци и се отнася критично към съмнителни нововъведения (да изпитва с тестове и по литература, когато ученикът трябва да покаже умения устно и писмено да излага знанията и мислите си на книжовен български), безпомощен да въдвори ред в класа, да повлияе на питомците си да четат книги, вместо да се развличат с интернет... Без предишния му авторитет, заставящ учениците да му отлагат шапка, училището няма как да функционира нормално. Без адекватно отношение на държавата и обществото към мисията му образователната система е обречена. И не само тя. Учителят е начало на всяка професия и на всяко духовно израстване на личността!

– На Светия синод да се припомни текстът от Конституцията, според който църквата е отделена от държавата и училището е светско, тъй че излишни са напъните му да бъде въведено като учебен предмет вероучението.

– Авторите на експерименти, противоречащи на здравия разум и нанасящи вреди в образованието, да носят не само административна, а и съдебна отговорност. Учениците не са опитни мишки, нито САЩ и Англия единствени източници на педагогическа мъдрост и новости. Бившият министър на просвещението Даниел Вълчев донесе модата непослушниците да се изпъждат от клас и наказват с труд(!). Неговият екип внесе навремето в парламента проектозакон, според който правилата на книжовния български език да са задължителни само в часовете по български и граматика, в другите може и с апашки жаргон да си служат. Ами плурализъм – демокрацията не само го допуска, но и препоръчва. От такава отродителна позиция навярно воден, експрезидентът Петър Стоянов се питаше дали не е по на сметка България да се откаже от кирилицата и да пропише на латиница.

– Купуват се изпити и университетски дипломи, по разни съображения се затварят селски училища, не е известно кой и как контролира частните учебни заведения, как се оползотворяват делегираните бюджети... Все проблеми, кой от кой по-важен. Но най-шокиращ е проблемът с втората част от учебно-възпитателния процес – възпитанието. Сега то е „девета дупка на кавала“. Разбира се, не в пренебрегването му е цялата причина за катастрофалното състояние на дисциплината или за насилието от деца над деца, често втрещяващо с първерзната си жестокост. И все пак...

То туря темелите на характера. Знания и по-късно се добиват, личността се гради през първите години. Тогава внедрените навики, рефлексии и критерии за добро и лошо всеки носи до края си. Стойностни ли са, те вдигат преграда пред мързела, порока, цинизма, пред илюзията, че не трудът носи успех, а късметът. Те определят предпочитанията, когато се наложи индивидът да избира: почтеност или изгода, вяроност или измяна, социална активност или примирение. У нормалните здрави натури изкривени представи, неуточнени понятия, нравствена уродливост не виреят.

Словесната дидактика е ялова, възпитават въздействащите примери и преди всичко начинът на живот. А днес нашият живот е объркан. Значи трябва да го прекроим успоредно с решаването на педагогическите проблеми. Как? Не стига само да устоим на бруталния натиск на мизерията, на невежеството, бруталността, на разрастващата се безработица, на страха от несигурност и в собствения ни дом, на чалгата и обезродяването, а и като им се противопоставим с решителна съпротива.

Над чедата ни е надвиснала заплаха! Да обединим усилията си и предотвратим катастрофата с практически действия. За да не бъдат пренесени в утрешния ден сегашните политически произволи и икономически хаос, организираната и неорганизирана престъпност, хилядократно тиражираното сирачество. И случаите като Моголино да бъдат и като мисъл невъзможни. Това не е роман-

тична утопия, а реална възможност и българското училище да стане пак привлекателно и да зарежда малчуганите с положителни знания и ведър оптимизъм, с жизнерадост, да им пришива криле!...

Христо СТАНЕВ

Проблеми на здравеопазването

Приветствам решението на Политическото бюро да се разработи стратегия на партията за близкото бъдеще. Благодаря за доверието на мен да бъде възложено да разработя, в първичен вид въпросите, свързани с преустройството на един от най-невралгичните пунктове от цялостната концепция за развитие на България – здравеопазването.

Доказа глупостта си подходът на някои „големи политици на прехода“, че от футбол, политика и здравеопазване всички разбират. За 20 години демокрация, а всъщност – псевдомокрация, нещата толкова се объркаха, че и за най-обикновения човек е видно колко категорично и в какви големи мащаби е връщането на ефективното здравеопазване у нас в сравнение с това, което беше по времето на „гадните комунисти“.

Как виждам нещата и ви ги предлагам без претенции за изчерпаемост и авторство.

Кое налага необходимостта от категорична промяна в системата на здравеопазването:

– в доболничната помощ преобладават индивидуалните практики (до 90 %) пред груповите, което затруднява качествено обслужване на пациентите;

– нарушеното взаимодействие в отношенията между общопрактикуващите лекари, специалистите и лекарите в спешната медицинска помощ, медицинските центрове и болничните заведения;

– ограниченият достъп на част от населението до здравни услуги по финансови и организационни причини;

– затрудненото медицинско обслужване на живеещите в малките селища и в трудно достъпните населени места;

– качеството на медицинското обслужване, което не отговаря на изискванията на медицината;

– слабо изразената дейност по промоцията на здравето и превенцията на заболяванията;

– недостатъчно финансиране в системата на здравеопазването;

– неефективно използване на ограничените финансови ресурси;

– негативни тенденции в демографските показатели, нарастване на хроничните заболявания и трайно намалената работоспособност.

Кои са основните направления, където да се съсредоточат усилията в процеса на преустройство

Осигуряване условия за промоция на здравето и профилактика на болестите:

– повишаване информираността на гражданите за здравословния начин на живот;

– оптимизиране дейността по опазване на общественото здраве;

– разработване на програми за социално значимите заболявания и здравни проблеми, представляващи национални приоритети.

Осигуряване условия за промоция на здравето и профилактиката на болестите:

– подобряване дейността на здравните кабинети в детските градини и училищата;

– подобряване условията в домовете за медикосоциални грижи и за деца;

– развитие на балнеологията и здравния туризъм.

Предоставяне на гарантирани здравни услуги с повишено качество и осигурен достъп до тях:

На стр. 5